

+

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

**ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ПЕДАГОГІКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор
з освітньої діяльності

_____ О.П. Коляда¹
« ____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.2.7 МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма: Соціальна робота

(назва освітньої програми)

освітнього рівня: Магістр

(назва освітнього рівня)

галузь знань: 23 «Соціальна робота»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність: 231 «Соціальна робота»

(шифр і назва спеціальності)

Інститут соціальних технологій

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 150/5

Форма підсумкового контролю: залік

Київ 2023 рік

¹ Для дисциплін спеціальностей 3-го рівня вищої освіти додатково затверджує відповідальна за наукову роботу.

Для дисциплін, які викладаються в ТВСП, затверджує керівник ТВСП.

Робоча програма Методика викладання соціальної роботи
(назва навчальної дисципліни)

для студентів за галуззю знань «Соціальна робота»,
спеціальністю «Соціальна робота»

«29» серпня 2023 року – 32 с.

Розробники: *Іванова Ірина Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки, доцент кафедри соціальної роботи*

Викладач: *Іванова Ірина Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки, доцент кафедри соціальної роботи*

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2023 року № 2

Завідувач кафедри І.В.Маслянікова

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«29» серпня 2023 року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної) програми (другого рівня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота» кваліфікації «магістр соціальної роботи») зі спеціалізацією «Соціальна педагогіка у сфері інклюзії» № 44 від 26 квітня 2019 р.

(керівником проектної групи)

Шандрук Сергій Костянтинович, голова підкомісії 12 «Соціальне забезпечення і соціальна робота» Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України: доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та соціальної роботи, начальник відділу моніторингу якості освіти та методичної роботи Тернопільського національного економічного університету

«28» серпня 2019 року

Гарант освітньої (професійної) програми (керівник проектної групи)

Колобова Ярослава Валеріївна, директор Київського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді КМДА

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2023/2024			
Дата засідання кафедри / циклової комісії	29.08			
№ протоколу	2			
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу за адресою:

<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=6786>

(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

_____ 2023 р.

В.о. директора Інституту соціальних технологій

_____ (Л.С.Холодова)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Зміст		
РОЗДІЛИ		СТОР.
1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		6
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		7
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		9
4.1. Анотація дисципліни		9
4.2. Структура навчальної дисципліни		10
4.2.1. Тематичний план		10
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни		12
4.3. Форми організації занять		13
4.3.1. Теми семінарських занять		13
4.3.2. Теми практичних занять		
4.3.3. Теми лабораторних занять		
4.3.4. Індивідуальні завдання		13
4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота		14
4.3.6. Теми самостійної роботи студентів		15
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ		17
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності		17
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності		17
5.3. Особливості навчання в інклюзивній групі		18
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ		19
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів		19
6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру		20
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS		21
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS		21
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS		22
6.6. Розподіл балів, які отримують студенти		22
6.7. Орієнтовний перелік питань до екзамену		22
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ		27
7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю		27
7.2. Глосарій (термінологічний словник)		27
7.3. Рекомендована література		28
7.4. Інформаційні ресурси		31
8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ		32

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 5	Галузь знань Соціальна робота (шифр і назва)	Вид дисципліни Обов'язкова (обов'язкова* чи за вибором студента)	
	Спеціальність Соціальна робота (шифр і назва)	Цикл підготовки Професійний (загальний чи професійний)	
Модулів – 1	Спеціалізація (назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська (назва)	Семестр	
Загальний обсяг годин – 150		-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи студента – 142	Освітній рівень: Магістр	год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	71 год.
Індивідуальні завдання: 71 год.			
Вид семестрового контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –

для заочної форми навчання – 8/142

*Статус обов'язкових мають дисципліни, що є обов'язковими хоча б для однієї освітньої програми.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: навчити студентів основ викладання соціальної роботи.

Завдання:

- надати студентам теоретичні знання з філософських, педагогічних і психологічних основ навчання у закладі вищої освіти;
- надати студентам знання про правові і педагогічні основи організації та проведення навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти;
- ознайомити студентів з формами навчання та організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти США та Західної Європи;
- сформувати у студентів уміння, навички та якості професійної педагогічної діяльності на основі особистісно-орієнтованого навчання;
- сформувати у студентів уміння і навички підготовки, організації і проведення навчальних занять у закладі вищої освіти, уміння і навички педагогічної діяльності в умовах демократизації освітнього простору;
- навчити студентів методиці підготовки і проведення навчальних занять на основі принципів «навчання на досвіді» і «навчання через роблення»;
- сприяти засвоєнню студентами знань, формування умінь і навичок професійної діяльності у визначенні умов і навчальних задач реалізації методів і прийомів навчання, педагогічних технологій і технологій навчання на основі системного підходу;
- надати знання щодо особливостей навчання в умовах інтегрованої та інклюзивної освіти, сформувати професійні уміння і навички викладання соціальної роботи в умовах інклюзивного навчання у вищому навчальному закладі;
- надати знання про особливості навчання дорослих і систему підвищення кваліфікації фахівців соціальної сфери;
- використовувати у навчальному процесі активні методи і технології навчання.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати і розуміти:

- основи філософії, педагогіки і психології викладання соціальної роботи;
- правові та педагогічні основи організації та проведення навчально-виховного процесу в ході викладання соціальної роботи;
- теорію і практику викладання соціальної роботи у зарубіжних закладах вищої освіти;
- теорію і практику реалізації методів, засобів, прийомів, технологій навчання і викладання соціальної роботи;
- особливості організації і проведення різних видів і типів навчальних занять з теорії і практики соціальної роботи у закладі вищої освіти;
- особливості викладання соціальної роботи в умовах інтегрованої освіти, післядипломної освіти і організацій недержавного сектору.

вміти:

- здійснювати організацію навчально-виховного процесу в ході викладання соціальної роботи на основі системного підходу (розробка навчальної програми навчальної дисципліни);
- здійснювати розробку методики проведення різних типів і видів навчальних занять з теорії і практики соціальної роботи, використовуючи різні методи і прийоми навчання;
- визначати ідею проведення навчального заняття;
- здійснювати комунікацію та організувати взаємовідносини в академічній групі в ході навчально-виховного процесу на основі особистісно орієнтованого навчання;
- розробити методику проведення лекційного і семінарського (практичного) заняття;
- використовувати філософію «навчання на досвіді» і «навчання через роблення».

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ЗК 1	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	
ОКі	+	+	+	+	+	+	+	+	

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	СК 3	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12
ОКі	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	СК 13								
ОКі	+								

*В описах освітніх програм зустрічається СК (спеціальні компетенції) або ФК (фахові компетенції) залежно від стандарту. Відповідно таке скорочення і використовуємо при формуванні рядка.

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	ПРН 1	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 13	ПРН 15	ПРН 17
ОКі	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	ПРН 18								
	+								

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Навчальна програма з навчальної дисципліни «Методика викладання соціальної роботи» призначена для професійної підготовки магістрів соціальної роботи. Навчальна програма складається із 7 тем: «Методологічні основи процесу навчання», «Особливості процесу навчання у закладі вищої освіти», «Форми навчання та організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти», «Методи, прийоми та технології навчання», «Формування у студентів знань, умінь та навичок професійної діяльності», «Особливості викладання соціальної роботи студентам з особливими освітніми потребами», «Підвищення кваліфікації фахівців соціальної роботи». Зміст навчальної програми відповідає змісту навчального посібника Тюпті Л.Т., І.Б.Іванової «Соціальна робота: методика викладання» (рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, лист 14/18-Г-2212 від 27.10. 2008 р.).

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Методологічні основи процесу навчання студентів спеціальності «Соціальна робота».

Тема 2. Особливості процесу навчання у закладі вищої освіти.

Тема 3. Форми навчання та організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти.

Тема 4. Методи, прийоми і технології навчання студентів спеціальності «Соціальна робота».

Тема 5. Методика проведення навчального заняття на спеціальності «Соціальна робота».

Тема 6. Формування у студентів спеціальності «Соціальна робота» знань, умінь та навичок професійної діяльності.

Тема 7. Особливості викладання соціальної роботи студентам з особливими освітніми потребами.

Тема 8. Підвищення кваліфікації фахівців соціальної роботи.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні: викладання навчальної дисципліни спирається на оволодіння студентами професійних знань в рамках освітнього рівня «бакалавр» з таких навчальних дисциплін: «Теорія і практика соціальної роботи», «Педагогіка», «Педагогічна майстерність», «Культура ділового спілкування», «Формування професійного мислення».

Міжпредметні зв'язки: «Методика викладання соціальної роботи» як навчальна дисципліна сформувалася на стику педагогіки, філософії, психології, соціології, що визначає її міждисциплінарний та інтегрований характер.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань	
	денна форма							заочна форма								
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.		
		у тому числі							у тому числі							
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Модуль 1																
Змістовий модуль 1.																
Тема 1. Методологічні основи процесу навчання студентів спеціальності «Соціальна робота».								16						8	8	AP: CP: IP:
Тема 2. Особливості процесу навчання у закладі вищої освіти.								20						10	10	AP: CP: IP:
Тема 3. Форми навчання та організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти.								22	2					10	10	AP: CP: IP:
Тема 4. Методи, прийоми і технології навчання студентів спеціальності «Соціальна робота».								22		2				10	10	AP: CP: IP:
Тема 5. Методика проведення навчального заняття на спеціальності «Соціальна робота»								20						10	10	AP: CP: IP:
Тема 6. Формування у студентів спеціальності «Соціальна робота» знань,								18	2					8	8	AP: CP: IP:

умінь та навичок професійної діяльності.															
Тема 7. Особливості викладання соціальної роботи студентам з особливими освітніми потребами.							16		2				7	7	AP: CP: IP:
Тема 8. Підвищення кваліфікації фахівців соціальної роботи.							16						8	8	AP: CP: IP:
Модульний контроль															
Разом за змістовим модулем 1									4	4					
Усього годин							150		4	4			71	71	

Примітки. 1. Слід зазначати також теми, винесені на самостійне вивчення. 2. AP – аудиторна робота, CP – самостійна робота, ІНДЗ – індивідуальне завдання. 3. Можуть застосовуватися такі форми і методи контролю знань, як опитування, письмове завдання для самостійного опрацювання, реферат, співбесіда, огляд додаткової літератури, підготовка та проведення презентації, складання кросворду за основними термінами теми, контрольна робота, письмове тестування, експрес-тестування, комп’ютерне тестування тощо, а також наведені в розділі II таблиці пункту 11.1.

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Разом: 150 год., лекції – 4 год., семінарські заняття – 4 год., індивідуальні заняття – 71 год., самостійна робота – 71 год., підсумковий контроль – 2 год.

	Теми занять (лекційних / практичних)	Види контролю (кількість балів)			
		Поточний контроль		Модульний контроль Письмова КР	Підсумковий контроль Іспит
		Активність на ПЗ	Самостійна робота		
Змістовий модуль 1.					
		10	40	10	
1.	Методологічні основи процесу навчання.				
2.	Особливості процесу навчання у закладі вищої освіти.				
3.	Форми навчання та організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти.				
4.	Методи, прийоми і технології навчання.				
5.	Формування у студентів знань, умінь та навичок професійної діяльності.				
6.	Особливості викладання соціальної роботи студентам з особливими освітніми потребами.				
7.	Підвищення кваліфікації фахівців соціальної роботи.				
	Модульний контроль (контрольна робота-реферат для студентів ЗФН)				
					40
Всього 100 балів					

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи, прийоми і технології навчання.	2
2	Особливості викладання соціальної роботи студентам з особливими освітніми потребами.	2

4.3.4. Індивідуальні завдання

Тематика ІНДЗ (контрольних робіт)

1. Філософські основи процесу навчання у вищому навчальному закладі студентів спеціальності «Соціальна робота».
2. Психологічні основи процесу навчання соціальної роботи у вищому навчальному закладі.
3. Особливості дидактичних основ викладання соціальної роботи.
4. Методи, прийоми викладання соціальної роботи у вищому навчальному закладі.
5. Освітні технології.
6. Педагогічні технології.
7. Технології навчання.
8. Форми навчання та організації навчально-виховного процесу студентів спеціальності «Соціальна робота» у закладі вищої освіти.
9. Методика викладання соціальної роботи у вищих навчальних закладах.
10. Методика викладання соціальної роботи на факультетах підвищення кваліфікації.
11. Методика навчання основ соціальної роботи в організаціях третього сектору (неформальна освіта).
12. Методика навчання студентів з особливими освітніми потребами.
13. Особливості організації самостійної роботи студентів при викладанні соціальної роботи.
14. Методика проведення лекції у вищому навчальному закладі в процесі викладання соціальної роботи.
15. Методика проведення семінарського і практичного заняття у вищому навчальному закладі в процесі викладання соціальної роботи.
16. Форми контролю в процесі навчання студентів спеціальності «Соціальна робота».

4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у таблицях нижче.

Критерії оцінювання ІНДЗ (дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2 бали
2.	Складання плану реферату	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	3 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	1 бал
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення	2 бали

	перспектив дослідження	
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	1 бал
Разом		10 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
24 – 30 та більше	відмінно	5	A	відмінно
16 – 23	добре	4	BC	добре
8 – 15	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 7	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.6. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологічні основи процесу навчання.	10
2	Особливості процесу навчання у закладі вищої освіти.	10
3	Форми навчання та організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти.	16
4	Методи, прийоми і технології навчання.	16
5	Формування у студентів знань, умінь та навичок професійної діяльності.	16
6	Особливості викладання соціальної роботи студентам з особливими освітніми потребами.	10
7	Підвищення кваліфікації фахівців соціальної роботи.	10

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. НАЗВА ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ.			
Тема 1. Методологічні основи процесу навчання (10год.).	Написати есе з теми: «Філософія викладання соціальної роботи».	5	1
Тема 2. Особливості процесу навчання у закладі вищої освіти (10год.).	Скласти таблицю «Процес навчання у закладі вищої освіти».	5	2
Тема 3. Форми навчання та організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти (16год.).	Розробити: модель організації і проведення навчальних занять, модель організації і проведення самостійної роботи студентів, модель організації і проведення практичної підготовки, модель контролю знань, умінь і навичок студентів у ході викладання соціальної роботи.	8	3
Тема 4. Методи, прийоми і технології навчання (16 год.).	Розробити методику підготовки і проведення лекції, семінарського (практичного) заняття відповідно до визначеної теми.	6	4
Тема 5. Формування у студентів знань, умінь та навичок професійної діяльності (16 год.).	Розробити авторську навчальну програму (з викладання соціальної роботи) і представити у Power Point.	5	5
Тема 6. Особливості викладання соціальної роботи студентам з особливими освітніми потребами (10год.).	Розробити інноваційний мініпроект навчання студентів з особливими освітніми потребами на спеціальності «Соціальна робота».	6	6
Тема 7. Підвищення кваліфікації фахівців соціальної роботи (10год.).	Розробити методику тренінгу для фахівців соціальної роботи (центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, територіальних центрів соціального обслуговування).	5	7
Модульна контрольна робота (реферат). Письмове тестування	Реферат Письмове тестування	10	8
<i>Всього: 82 год.</i>	<i>Всього: 50 балів</i>		
<i>Разом: 82 год.</i>	<i>Разом: 50 балів</i>		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Методи – відповідно до способу комунікації:

вербальні – монолог, діалог, вільна дискусія під час проведення лекцій та семінарських занять;

письмові: складання бібліографії, написання конспектів першоджерел у вигляді планів-конспектів, сигнальних конспектів, тез, аналізу наукової літератури, наукових оглядів тощо;

бінарні: підготовка творчих завдань з усним аналізом на семінарському занятті, використання аудіовізуальних засобів тощо.

Пошукові та проблемно-пошукові методи: знаходження, аналіз, науковий огляд наукових джерел, ведення глосарію.

Репродуктивні методи: відтворення наукової інформації у вигляді наукових доповідей, конспектів першоджерел.

Методи відповідно до рівня навчально-пізнавальної активності студентів:

Підготовка творчих завдань – порівняльних схем і таблиць на основі теоретичного матеріалу.

Форми контролю знань, умінь і навичок студентів на практичних заняттях:

1. Індивідуальні: 1) експрес-контроль (письмово);
2) перевірка конспектів друкованих джерел;
3) розкриття змісту теоретичних питань у вигляді доповіді;

4) підготовка творчих завдань.

2. Фронтальне опитування:

1) проведення усного опитування з постановкою питання до кожного студента;

2) проведення бесіди, жвавої бесіди на основі доповідей студентів з теми.

3. Самоконтроль:

виконання письмових завдань та самоперевірка їх правильності під час проведення семінарських занять.

5. Активні методи навчання: програмованого навчання, проблемного навчання, інтерактивного навчання.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

5.3. Особливості навчання в інклюзивній групі

В інклюзивній групі навчальний процес здійснюється із врахуванням особливих освітніх потреб студентів з інвалідністю:

студентів з порушенням слуху і мовлення: бінарні методи навчання - лекції проводяться із презентаціями Power Point, із перекладачем жестової мови, перевага у контролі знань віддається письмовій вербальній комунікації;

студентів з порушенням зору: аудіо супровід лекційних занять, надання студентам можливості везти записи шрифтом Брайля, перевага у контролі знань віддається усній вербальній комунікації;

студентам із порушенням опорно-рухового апарату: перевага надається дистанційним формам навчання і контролю знань і усній комунікації.

В інклюзивній групі створюється ситуація взаємодопомоги і взаємопідтримки, призначаються студенти-супервізори (ментори) для допомоги у виконанні аудиторних завдань і самостійної роботи.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 1 змістового модулю.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт на ДФН здійснюється у вигляді захисту рефератів.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Підсумковий метод оцінювання знань – екзамену.

Оцінювання успішності студентів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до рекомендацій Центру інклюзивних технологій навчання.

Студентам, які в результаті вивчення навчальної дисципліни накопичили 90-100 балів автоматично зараховується оцінка «відмінно», і вони звільняються від складання екзамену.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.

«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента / аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль ...		Модуль n	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов'язкові							
1.1. Відвідування лекцій	2	2	2				
1.2. Робота на семінарському і практичному занятті	10	2	8				
1.3. Виконання завдань для самостійної роботи	10	7	40				
1.4. Виконання модульної роботи	10	1	10				
	Разом	-		-		-	
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 50							
II. Вибіркові							
Виконання завдань для самостійного опрацювання							
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу	5						
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	5						
2.3. Складання ділової гри з конкретним прикладним матеріалом з будь-якої теми курсу	5						
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10						
2.5. Участь у науковій студентській конференції	5						
2.6. Дослідження українського чи закордонного досвіду	5						
	Разом	-		-		-	
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10							
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	не більше 40	не більше 100
6	6	8	8	6	8	6		
							10	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

6.7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Визначте філософські основи процесу навчання.
2. Розкрийте педагогічні погляди Й.Ф.Гербарта.
3. Розкрийте педагогічні погляди Дж.Дьюї.
4. Визначте основні етапи становлення педагогіки як науки.
5. Розкрийте зміст теорій Л.С.Виготського щодо навчання людей з психофізичними вадами.
6. Розкрийте зміст філософії сучасної освіти.
7. Охарактеризуйте вплив гуманістичної моделі навчання Карла Роджерса на формування методики викладання соціальної роботи.
8. Стисло охарактеризуйте сучасні педагогічні теорії.
9. Визначте зміст дидактики вищої школи.

- 10.Визначте зміст та особливості методики викладання у закладі вищої освіти.
- 11.Розкрийте особливості змісту освіти і змісту навчання у закладі вищої освіти.
- 12.Розкрийте зміст діяльності викладача у закладі вищої освіти.
- 13.Розкрийте зміст діяльності студента у закладі вищої освіти.
- 14.Розкрийте зміст та особливості професійної підготовки фахівців із соціальної роботи.
- 15.Охарактеризуйте стандарт професійної підготовки бакалавра із соціальної роботи.
- 16.Охарактеризуйте стандарт професійної підготовки магістра із соціальної роботи.
- 17.Охарактеризуйте зміст професійних знань фахівця із соціальної роботи на рівні магістра.
- 18.Охарактеризуйте зміст професійних якостей фахівця із соціальної роботи на рівні магістра.
- 19.Охарактеризуйте зміст професійних умінь і навичок фахівця із соціальної роботи на рівні магістра.
- 20.Розкрийте зміст управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
- 21.Розкрийте особливості процесу засвоєння знань, формування умінь та навичок.
- 22.Розкрийте зміст та особливості психолого-педагогічної готовності магістра до професійної діяльності.
- 23.Охарактеризуйте форми навчання у закладі вищої освіти.
- 24.Охарактеризуйте види лекційних занять у процесі викладання соціальної роботи у закладі вищої освіти.
- 25.Охарактеризуйте види семінарських занять у процесі викладання соціальної роботи у закладі вищої освіти.
- 26.Охарактеризуйте види практичних занять у процесі викладання соціальної роботи у закладі вищої освіти.
- 27.Охарактеризуйте особливості самостійної роботи студентів у закладі вищої освіти.
- 28.Охарактеризуйте особливості діагностики знань, умінь та навичок студентів закладів вищої освіти.
- 29.Охарактеризуйте зміст практичної підготовки студентів спеціальності «Соціальна робота» закладів вищої освіти у ході навчальної практики.
- 30.Охарактеризуйте зміст практичної підготовки студентів спеціальності «Соціальна робота» закладів вищої освіти у ході технологічної практики.
- 31.Охарактеризуйте зміст практичної підготовки студентів спеціальності «Соціальна робота» закладів вищої освіти в ході стажувальної практики на IV курсі.

32. Охарактеризуйте зміст практичної підготовки студентів спеціальності «Соціальна робота» закладів вищої освіти у ході переддипломної практики на V курсі.
33. Охарактеризуйте зміст практичної підготовки студентів спеціальності «Соціальна робота» закладів вищої освіти у ході педагогічної практики.
34. Охарактеризуйте зміст практичної підготовки студентів спеціальності «Соціальна робота» закладів вищої освіти у ході дослідної практики на V курсі.
35. Охарактеризуйте особливості професійної підготовки фахівців соціальної роботи у США.
36. Охарактеризуйте особливості професійної підготовки фахівців соціальної роботи у Великобританії.
37. Охарактеризуйте особливості професійної підготовки фахівців соціальної роботи у Німеччині.
38. Охарактеризуйте особливості професійної підготовки фахівців соціальної роботи у Швеції.
39. Охарактеризуйте особливості професійної підготовки фахівців соціальної роботи у країнах пострадянського простору.
40. Розкрийте зміст понять «методи навчання» і «прийоми навчання».
41. Охарактеризуйте класифікації методів навчання.
42. Розкрийте особливості методів навчання у закладі вищої освіти.
43. Охарактеризуйте педагогічні умови реалізації методів навчання.
44. Охарактеризуйте навчальні задачі реалізації методів навчання.
45. Дайте загальну характеристику педагогічних технологій.
46. Розкрийте особливості інновацій в освіті.
47. Охарактеризуйте особливості професійної підготовки студентів на заочній формі навчання.
48. Охарактеризуйте особливості методики викладання соціальної роботи.
49. Охарактеризуйте зміст формування знань, умінь та навичок у процесі викладання соціальної роботи.
50. Охарактеризуйте особливості вивчення потреб і запитів студентів у процесі викладання соціальної роботи.
51. Охарактеризуйте зміст модулів навчальної дисципліни.
52. Охарактеризуйте етапи навчання у процесі викладання соціальної роботи.
53. Розкрийте особливості зв'язку між змістом навчання і формуванням особистості майбутнього фахівця із соціальної роботи.
54. Розкрийте особливості зв'язку між змістом навчання та методикою викладання соціальної роботи.
55. Охарактеризуйте хід навчального заняття у процесі викладання соціальної роботи.
56. Охарактеризуйте особливості викладання соціальної роботи на заочній формі навчання.
57. Охарактеризуйте вікові особливості студентства як важливої умови розробки методики викладання соціальної роботи.

58. Розкрийте зміст забезпечення рівних можливостей для студентів з особливими освітніми потребами в умовах інтегрованого навчання.
59. Дайте загальну характеристику тьюторського навчання.
60. Визначте особливості тьюторського педагогічного супроводу студентів з особливими освітніми потребами.
61. Розкрийте зміст принципів андрагогіки.
62. Охарактеризуйте компетентнісний підхід у професійній підготовці фахівців із соціальної роботи.
63. Охарактеризуйте психолого-педагогічні особливості навчання дорослих людей.
64. Дайте загальну характеристику післядипломної освіти.
65. Охарактеризуйте особливості післядипломної освіти фахівців соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.
66. Охарактеризуйте особливості підвищення кваліфікації фахівців соціальної сфери в системі Міністерства соціальної політики.
67. Охарактеризуйте особливості навчання основ соціальної роботи в організаціях третього сектору.
68. Охарактеризуйте особливості навчання основ соціальної роботи в рамках проектів UNICEF в Україні.
69. Охарактеризуйте особливості навчання основ соціальної роботи міжнародними організаціями і фондами.
70. Охарактеризуйте зміст діяльності проекту «Соціальна освіта в Україні».
71. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення лекції з постановкою проблеми в ході викладання соціальної роботи.
72. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення лекції-наукової доповіді в ході викладання соціальної роботи.
73. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення лекції-візуалізації в ході викладання соціальної роботи.
74. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення лекції-інформації в ході викладання соціальної роботи.
75. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення лекції-дискусії в ході викладання соціальної роботи.
76. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення лекції-конференції в ході викладання соціальної роботи.
77. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення лекції-роздумів в ході викладання соціальної роботи.
78. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення лекції-орієнтації в ході викладання соціальної роботи.
79. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення семінару-конференції в ході викладання соціальної роботи.
80. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення семінару-дискусії в ході викладання соціальної роботи.

81. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення семінару з тренінговим компонентом в ході викладання соціальної роботи.
82. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення семінару-ситуаційної гри в ході викладання соціальної роботи.
83. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення практичного заняття за методом командної соціальної роботи.
84. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення практичного заняття на основі самокерованої групової роботи.
85. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення практичного заняття на основі зосередженої на завданні соціальної роботи.
86. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення практичного заняття – тренінгу в ході викладання соціальної роботи.
87. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення практичного заняття – ділової гри в ході викладання соціальної роботи.
88. Охарактеризуйте методику підготовки і проведення практичного заняття – ситуаційної гри в ході викладання соціальної роботи.
89. Розкрийте особливості інформальної освіти в рамках соціальної роботи.
90. Розкрийте особливості неформальної освіти в рамках соціальної роботи.

7.МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Перелік	Наявність (+/-)
Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни у дистанційній формі	+
Опорні конспекти лекцій	+
Тестові завдання	+
Презентації до лекцій	+
Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів	+
Питання до іспиту	+
Навчальні посібники	+
1. Тюптя Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота: методика викладання: навч.-метод. посіб. – К.: Університет «Україна», 2011. – 340 с.	
2. Тюптя Л.Т., Іванова І.Б. Методика викладання соціальної роботи: навчальна програма з навчальної дисципліни для магістрів спеціальності «Соціальна робота». Методичний посібник. – К.: Університет «Україна», 2011. – 50 с.	

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу за адресою:

<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=6786>

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

Використання навчально-методичних аудіо- і відеоматеріалів для студентів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до рекомендацій Центру інклюзивних технологій навчання.

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Дидактика – (від грец. – повчальний) – частина педагогіки, яка розробляє теорію освіти й навчання, виховання в процесі навчання. Дидактика науково обґрунтовує зміст освіти, вивчає закономірності, принципи, методи й організаційні форми навчання.

Методика конкретного навчального предмета – це галузь педагогічної науки, що досліджує зміст навчального предмета і характер навчального процесу, який сприяє засвоєнню учнями, студентами необхідного рівня знань, умінь та навичок, розвитку їхнього мислення, формування світогляду; виховання громадянина своєї країни.

Предмет методики - процес навчання основ тієї чи тієї науки, спеціально підібраний та дидактично опрацьований матеріал науки, який потребує засвоєння.

Наука – це соціально значуща сфера діяльності людини, функцією якої є вироблення і систематизація об'єктивних знань про навколишній світ. Це система дослідницької діяльності, спрямована на формування нових знань про природу, суспільство та мислення.

Зміст вищої освіти – обумовлена цілями та потребами суспільства система знань, умінь і навичок, професійних, світоглядних і громадянських якостей, що має бути сформована в процесі навчання з урахуванням перспектив розвитку суспільства, науки, техніки, технологій, культури та мистецтва.

Зміст навчання - структура, зміст і обсяг навчальної інформації, засвоєння якої забезпечує особі можливість здобуття вищої освіти і певної кваліфікації.

Навчальна дисципліна «Соціальна робота (теорія і практика)» - спеціально підібраний, дидактично та логічно опрацьований матеріал соціальної роботи як науки, її міждисциплінарних зв'язків, що висвітлює певну послідовність його компонентів.

Модуль – це логічно завершена частина навчального матеріалу, яка обов'язково закінчується контролем знань та умінь студентів.

Викладати – навчаючи основ навчальної дисципліни, передавати наукову інформацію з певної галузі знань, формувати уміння, навички шляхом проведення лекцій, семінарських та практичних занять, організації самостійної та індивідуальної роботи.

Педагогічна майстерність - єдність педагогічної спрямованості особистості, професійного знання, здібності до педагогічної діяльності, педагогічної техніки.

Учіння – пізнавальна діяльність і самостійна робота студентів, засвоєння ними азів науки шляхом активної інтелектуальної (засвоєння знань, розширення світогляду) і практичної (набуття умінь і навичок) професійної діяльності.

Форми організації навчання – як дидактична категорія означає зовнішній бік організації навчального процесу, пов'язаний з кількістю учнів, часом і місцем навчання, а також із порядком їх здійснення.

7.3 Рекомендована література ОСНОВНА

1. Тюптя Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота: методика викладання: навч.-метод. посіб. – К.: Університет «Україна», 2011. – 340 с.
2. Тюптя Л.Т., Іванова І.Б. Методика викладання соціальної роботи: навчальна програма з навчальної дисципліни для магістрів спеціальності «Соціальна робота». Методичний посібник. – К.: Університет «Україна», 2011. – 50 с.

ДОПОМІЖНА

3. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. - 558 с. (Програма «Трансформація гуманітарної освіти в Україні»).
4. Базалук О.О., Юхименко Н.Ф. Філософія освіти: Навчально-методичний посібник / О. Базалук, Н. Юхименко: Видавничий дім «Кондор», 2010.
5. Вайнола Р.Х. Навчально-методичний комплекс для студентів магістратури спеціальності 8.040202 «Соціальна робота» з курсу навчальної дисципліни «Методика викладання соціальної роботи». – К.: АПСВ, 2008. – 16 с.
6. Вайнола Р.Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки: Монографія. / За ред. С.О.Сисоєвої. – Запоріжжя: ХНРБЦ, 2008. – 460 с.
7. Васильєв В.В., М'ясоїд Г.І. Проблеми післядипломної освіти соціальних працівників та впровадження модульної технології навчання в системі підвищення кваліфікації. Матеріали доповідей на Міжнародній науково-практичній конференції. - Київ, 29-31 жовтня 2002 року. Частина I. – К., 2002. - С.170-176.
8. Дьюї Д. Демократія і освіта. – Львів: Літопис, 2003. – 288 с.
9. Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. – К.: Видавничий Дім «ЮРЕ». – К., 2003 – 415 с.
10. Згуровський М.З. Шляхами педагогіки комп'ютерних технологій. Перший досвід технічного університету. – / Згуровський М.З., Сидоренко С.І., Холмська Г.В. - К.: Наук. Думка, 2003. – 188 с.
11. Іванова І.Б. Теоретико-методологічні засади навчання молоді в інтегрованому освітньому середовищі. / Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Зб. наукових праць. - № 3 (5). – К.: Університет «Україна», 2007. – С.188-197.
12. Іванова І.Б. Особливості формування знань, умінь і навичок професійної діяльності у процесі викладання дисципліни «Соціальна робота (теорія і практика)». Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Зб. наукових праць. - №5(7) – К.: Університет «Україна», 2008. - С.50-64.
13. Іванова І.Б. Наукові передумови розроблення моделей інтеграції людей з особливими потребами у вищому навчальному закладі. // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Зб. наукових праць. № 8 (10). – К.: Університет «Україна», 2011. – С. 10-16.
14. Іванова, Ірина. Освітній та професійний стандарти: проблеми відповідності. Освіта регіону. Політологія. Психологія. Комунікації. – 2014, № 1-2 (34-35) - С.135-146.
15. Категорія «супроводу» як соціально-педагогічна умова роботи з обдарованими студентами: монографія / [Л. І. Міщик та ін.] ; за наук.

- ред. проф. Л. І. Міщик ; Глух. нац. пед. ун-т ім. Олександра Довженка.
- Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2013. - 221 с.
16. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія.
– К.: «Самміт-Книга», 2009. – 272 с.
 17. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія.
Реалізація. Результати. – К.: Грамота, 2005. – 448 с.
 18. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: Навч. посіб.
для студ., магістрів, асп. і викл. вищ. навч. закл. / [Гончаренко С.У.,
Олійник П.М., Федорченко В.К. та інш.] Гончаренко (ред.), П.М.
Олійник (ред.). - К. : Вища школа, 2003. - 324с.
 19. Оклі Барбара. Навчитися вчитися. Як запустити свій мозок на повну:
Видавництво «Наш формат», 2018.
 20. Петрочко Ж.В. Професійна підготовка соціальних працівників до
роботи (з досвіду роботи). / Петрочко Ж.В., Т.М.Кондрашевська. – К.:
Вид-во Національного педагогічного університету імені
М.П.Драгоманова, 2001. – 48 с.
 21. Поліщук В.А. Професійна підготовка фахівців соціальної сфери:
зарубіжний досвід: Посібник. – Тернопіль, 2002. – 222 с.
 22. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика / Консорціум із
удосконалення менеджмент-освіти в Україні; Центр інновацій та
розвитку; Програма поширення ситуаційної методики навчання / Бекер
С., Бьорер Д., Ян В. В. та інш. / В. О.Сидоренко (упоряд.), В.Чуба
(упоряд.). — К. : Центр інновацій та розвитку, 2001. - 191с.
 23. Стандарт вищої освіти з підготовки бакалаврів за спеціальністю 231
«Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота»
[\[PDF\] с сайта core.ac.uk](#)
 24. Тверезовська Н.Т. Підготовка викладачів вищої школи до
використання навчальних експертних систем. // Матеріали
Міжвузівської наук.-практ. конфер. «Педагогічна підготовка
викладачів вищих навчальних закладів». – Харків: ОВС, 2002. – С.67-
72.
 25. Тверезовська Н.Т. Теоретичні та методологічні основи створення і
використання експертних систем у професійній підготовці майбутніх
фахівців у вищих навчальних закладах: Монографія. – К.: КСУ, 2002. –
473 с.
 26. Тренінгові технології навчання у практичній підготовці студентів
(ділові та рольові ігри): навч. посіб. Рекомендовано МОН України. за
заг. ред Азаренкова Г. М. - Новий світ, 2020.
 27. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.:
«Академвидав», 2006. – 352 с.
 28. Фурман А.В., Шандрук С.О. Організаційно-діяльнісні ігри у вищій
школі: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2014.
 29. Шандрук С.К., Одобецька Т.П. Теоретико-методологічні основи
особистісно-орієнтованої освіти / Теорія і практика особистісно

- орієнтованої освіти матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (8–10 квітня 2003 р.). – К. – С.173-175.
30. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки : підруч. / З. М. Шевців. – Львів : Новий Світ-2000, 2019. – 264 с.
31. Хлестова С.С. Формування деонтологічної культури студентів вищих навчальних закладів у процесі соціально-виховної роботи: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Хлестова Світлана Святославівна ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К., 2011. - 20 с.
32. Енциклопедія освіти / В.Г.Кремень (голов. ред.) – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
33. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2002. – 559 с.
34. Ярошенко А.О. Впровадження інформаційно-комукаційних технологій у сучасній вищій школі. / Журнал «Соціальна робота: теорія і практика». – 2010. - № 4. – С. 12-20.
35. Rogers Carl, H. Jerome Freiberg. Freedom to learn / New York : Merrill ; Toronto : Maxwell Macmillan Canada ; New York : Maxwell Macmillan International / 1994. - 406р.

7.4. Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
(парламентська) - <http://nlu.org.ua/>

Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського -
<http://www.nbuv.gov.ua/>

Електронна бібліотека Національної Академії педагогічних наук
України -

http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/suak/corp.exe?&I21DBN=SLIR&P21DBN=SLIR&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=elib_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID=&S21COLORTERMS=0&S21STR=RES0000202

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені
В.О.Сухомлинського
<http://dnpb.gov.ua/ua/>

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне² матеріально-технічне забезпечення
Лекція	Аудиторія для занять Кафедральний ноутбук	Аудиторія для занять Проектор, інтерактивна дошка, фломастери до неї, приміщення з доступом до Інтернету
Семінарське заняття	Аудиторія для занять Наочні та роздаткові матеріали	Аудиторія для занять Проектор, інтерактивна дошка, фломастери до неї, приміщення з доступом до Інтернету

Матеріально-технічне забезпечення процесу навчання студентів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до рекомендацій Центру інклюзивних технологій навчання.

² Потрібно вказати особливе матеріально-технічне забезпечення дисципліни, яке потрібне для проведення занять (ТЗН, спеціальний кабінет і т.п.)